

2 U znaku jednakosti Borba za bolje uslove i pristojne plate

3 Stop svakom obliku diskriminacije Izjednačenje u platama sad i nema čekanja

4 Svi zaslužuju pristojne uslove rada Naporan posao zaslužuje poštovanje

Broj 3 | mai 2018 | Srpski / Hrvatski / Bosanski

Dodatak «work» novinama | Redakcija T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Za dostojanstvo i prava građevinskih radnika

23. Juni: Svi na veliku demonstraciju u Cirihi!

**Demonstracije građevinara:
Marš prema građevinskim poslodavcima!
Subota, 23. juni 2018 u Cirihi**
Zajedničko putovanje iz regiona 12.00 kod Central

Sve informacije u vezi organizacije i putovanja iz tvog regiona (besplatno) u tvom sekretarijatu ili na stranici www.unia.ch/lmv2018

Branimo dostojanstvo građevinskih radnika za dužno poštovanje njihovog napornog rada

Krajem godine ističe Opšti kolektivni ugovor za građevinarstvo. Riječ je o svemu. Savez poslodavaca frontalno napada na penziju za 60. Po njima bi građevinski radnici morali duže da rade, manje zaraduju i da se penzionišu kasnije sa manje novca. Protiv toga ćemo demonstrirati 23. Juna u Cirihi!

Već godinama godišnji promet u građevinarstvu je u porastu i knjige naloga su popunjene, profiti u firmama rastu. Nije ni čudo: Sve manje i manje građevinskih radnika gradi sve više i više. Svakodnevno građevinski radnici naporno rade po hladnom i toplom vremenu pod stresom i pritiskom i kartkim terminima. Svakog dana je njihovo zdravlje izloženo riziku. Sve više je podizvačkih firmi i sve više se povećava broj zaposlenih na određeno vrijeme. I već četiri godine građevinski poslodavci odbijaju povećanje plata uprkos rastućim troškovima života.

Krajem 2018. godine ističe Zemački opšti ugovor. Sindikati su stoga u procesu pregovaranja o novim ZOU sa predstavnicima poslodavca. Puno toga je još otvoreno.

Nepoštovanje prema građevinskim radnicima
Zemački opšti ugovor za

građevinske radnike je od centralnog značaja. On reguliše plate i uslove rada na gradilištu. Bez ZOU prijete opšti kaos i damping plate. Građevinski radnici zajedno sa Unijom zahtijevaju dobar državni ugovor kojim će se konačno regulisati problemi u građevinarstvu: Zaštita od damping plata, mjere protiv prijekornih uslova rada i ponovo pristojno povećanje plata u visini od 150 franaka.

Umjesto da predstavnici graditeljskih poslodavaca prihvate zahtjeve građevinskih radnika kao što su bolja zaštita i pristojno povećanje plata Savez poslodavaca planira radikalni napad na uslove rada. Kao prvo predsjednik građevinskih poslodavaca Gian-Luca Lardi želi da smanji plate. Konkretno stariji radnici i pripravnici bi trebalo da manje zaraduju. Zato što oni navodno «ne rade dovoljno». Osim toga Lardi želi povećati maksimalno radno vrijeme na 50 sati nedjeljno. Dakle duže radno vrijeme za manje plate.

Ruke što dalje od penzionisanja sa 60!

Ali to nije sve. Građevinski poslodavci ponovo napadaju penziju sa 60 godina. Kao što je bio slučaj prije tri godine građevinski poslodavci žele da radikalno pogoršaju ranije penzionisanje: konkretno oni žele penzionisanje sa 62 ili 30 odsto manje penzije.

Od uvođenja fleksibilnog penzionisanja (FAR) 2003. godine, 17 000 građevinskih radnika je uspjelo da se dostojanstveno penzionišu. U prošlosti je nešto više od petine građevinskih radnika koji su zdravi mogli otići u penziju. 80 odsto građevinskih radnika bilo je prisiljeno na invalidnost, nezaposlenost ili na posao van njihovog zanimanja.

Podatak da narednih godina brojke radnika koji se penzionišu su u porastu, potrebno je FAR nešto više novca. To je ograničeno do 2024, poslije toga broj penzionera ponovo opada.

Ali predstavnici građevinskih poslodavaca smatraju da penzionisanje treba pomjeriti na 62 godine (ukupno 120 000 franaka manje penzije) ili 30 odsto manje penzije (oko 1500 franaka manje penzije mjesečno).

Građevinski poslodavci nisu nikad akceptirali ranije penzionisanje. Da li je to 2002, 2015 ili sada: Građevinski radnici moraju uvijek da se bore za rano penzionisanje.

Zajedno na ulicu

Građevinski radnici su ljuti. S pravom! Sada su spremni da se bore za svoje penzije. Jer ko napada na opšti kolektivni ugovor građevinara i penzije sa 60, on napada dostojanstvo građevinskih radnika. Zato 23. Juna idemo svi u Cirihi za Državni opšti ugovor, za dostojanstveno penzionisanje, za pristojne plate!

Katja Signer & Chris Kelley

Editorial

Ove godine u pitanju je sve! Zajedno se borimo protiv arogancije poslodavaca – 37 godina je jednakost plata u Ustavu, ali žene i dalje u prosjeku mjesečno zaraduju skoro 660 franaka manje! Na uštrb nas žena šefovi svake godine uštede ukupno 7,7 milijardi franaka! Dosta je bilo – mi žene hoćemo platu koja nam pripada. Želimo pravdu! Zbog toga se moraju kontrolisati plate u svim preduzećima, a ako šefovi svejedno nastave da gaze Ustav i ignorišu prava žena, treba da plate sočne kazne. Jer kao što, ako prođem kroz crveno, moram da platim kaznu, isto tako bi trebalo da bude i za jednakost plata. Meni je jasno, bez našeg pritiska ništa se neće desiti – gospoda političari odbijaju da poboljšaju zakon, kako bi žene došle do svojih prava. Jer ako smo nešto naučili iz prethodnih 37 godina, to je da na dobrovoljnoj bazi ništa ne funkcioniše. Dosta je bilo! 14. juna zbog toga organizujemo akcioni dan, a 22. septembra svi idemo u Bern na veliku demonstraciju za jednakost plata i protiv diskriminacije.

Ove godine u pitanju je sve – i u građevini. Građevinski inženjeri napadaju platu sa 60 godina, i to iako je ovo veliko dostignuće za sve građevinske radnike i njihovo zdravlje, kao i uživanje u penziji apsolutno neophodno. A gospoda građevinci već godinama radnicima uskraćuju veću platu za njihov težak rad. Dokle tako? Zbog toga ove godine zajedno sa našim građevinskim radnicima zajedno izlazimo na veliku demonstraciju 23. juna u Cirihi.

Dođi i ti – računamo na tebe. Jer zajedno smo jači i uspješemo!

Corinne Schärer

News

Radiš u ugostiteljstvu ili u čišćenju i želiš da se usavršavas?

Progredir – stručno obrazovanje za migrantkinje i migrante u ugostiteljstvu ili čišćenju:

- Već godinama radiš u ugostiteljstvu ili čišćenju?
- Želiš da proširiš svoje poznavanje jezika i stručne kompetencije?

■ Želiš priznatu diplomu za ugostiteljstvo ili čišćenje? **Zainteresovan/a? Dođi na naš informativni razgovor! subota, 30. Juni 2018, u 10:30**

Unia Neuchâtel, 2e étage, u av. Gare 3, 2000 Neuchâtel
Prijava i dalje informacije za informativni razgovor na: Unia Neuchâtel, Isabel Amián, T 079 388 39 48, isabel.amian@unia.ch, www.progredir.ch

Nema proterivanja za proneveru socijalne pomoći

Od uvođenja Inicijative o proterivanju, stranci koji pronevere socijalnu pomoć, gube svoje pravo boravka. Zato je morao da se napravi novi zakon koji za ovo krivično djelo određuje kaznu. Međutim, do toga još nije došlo. Koliko prijavljenih je zapravo osuđeno, ne zna se još uvijek. Savezna služba za statistiku će ove brojke objaviti u junu. U malobrojnim dosad poznatim slučajevima kažnjavano je uslovljenim novčanim kaznama. Do protjerivanja, s druge strane, još uvijek nije došlo, iako inicijativa o protjeranju to zahtijeva. Razlog tome je Klausula o teškoj situaciji koju su uveli Savet kantona i parlament.

Njega mora da stane na noge

12. maja, ovogodišnjeg Međunarodnog dana njege, saradnice i saradnici iz oblasti njege zajedno sa sindikatom Unija zahtijevaju čvrste mjere protiv manjka osoblja i previše stresa. U Bernu je 12.05.2018. oko 50 osoba postavilo važan osnov za zdrave uslove rada i jak sindikalni pokret.

Nespresso: osoblje odbija pogoršanja

Nespresso je najavio pogoršanje uslova rada na tri mjesta u zapadnoj Švajcarskoj. Osoblje je ovo odbilo i Uniji dalo zadatak da djela. Nespresso se i dalje protivi dijalog. Unija zahtijeva trenutno otvaranje pregovora.

Sindikati protestuju protiv gaženja reči LafargeHolcim

Zaposleni i sindikalci i sindikalke su na Generalnom zasjedanju (GV) zahtijevali od LafargeHolcim bolju zaštitu za radnike. Zato koncern mora konačno da održi svoje obećanje i podrži globalni okvirni sporazum. Pred akcionarima, a na protestnoj akciji u Cirihi, zaposleni u LafargeHolcimu ukazali su na mnogobrojne slučajeve ugrožavanja bezbednosti na radu i zdravstvene zaštite. Samo u prethodne dvije godine poginulo je više od 150 osoba na radu za švajcarski LafargeHolcim. Još više njih teško je povrijeđeno u nesrećama na radu.

1. maj: jačanje solidarnosti
1. maj je dan borbe radnika

Od 1889. cijeli svijet slavi 1. maj. Širom svijeta on važi za dan borbe radnika i zaposlenih za pravedniji svijet bez tlačenja, izrabljivanja i rata. Hiljade ljudi širom Švajcarske je 1. maja izašlo na ulice. «Jednakost plata. Tačka. Kraj!»: ovaj moto stoji iznad manifestacija za Dan rada 2018. Na mnogobrojnim dešavanjima govornici Unije naglašavaju aktuelnost socijalnog pitanja i zahtijevaju kraj skandaloznoj diskriminaciji platama. Oni ističu ulogu sindikata u društvenom napretku.

Predsjednica Unije, Vania Alleva, u svom obraćanju u Cirihi podsjetila je na istoriju borbe žena u Švajcarskoj, a kao primjere navela je dugu, i konačno uspješnu borbu za pravo glasa za žene i osiguranje za vrijeme trudnoće. «Kao sindikalke znamo da nam ništa nije poklonjeno, ni u preduzećima, ni u društvu. Znamo da bolje plate, bolji uslovi rada i bolje penzije ne padaju jednostavno s neba. Znamo da se za sve treba žestoko boriti. Da ćemo socijalni napredak postići samo ako izvršimo neophodan pritisak.» Na primjeru sistematske diskriminacije žena i migranata i migrantkinja,

Alleva je jasno istakla da sindikati kapitalističkoj logici izrabljivanja mogu da se odupru samo ukoliko se svi zaposleni organizuju, nezavisno od pola ili pasoša. Borba «protiv jaza, za ista prava za sve» treba da bude osnova današnjeg rada sindikata.

Zajedno protiv neoliberalne politike

Neoliberalna globalizacija je u prethodne tri decenije tržišnom ideologijom, maksimizacijom profita i čistom pljačkom opustošila sve: društvena razgradnja i štedna politika, razularena tržišta kapitala, poreski pokloni

za bogate, privatizacija javnog servisa (Service public) i zdravstva. Protiv neoliberalne politike treba da nastupimo solidarno i da se zajedno borimo za naša prava. Moramo, bez razlika u kulturi, religiji ili nacionalnosti, da zajedničkom borbom Švajcaraca i migranata spriječimo društvenu razgradnju i izborimo se za više socijalnih prava! Angažman za jednakost plata žena je deo borbe protiv ove politike: radi se o, sasvim jednostavno, u izboru između solidarnosti i socijalnog jaza.

Emine Sariaslan

Za jednakost prava treba da se borimo – ništa ne dolazi samo od sebe

16. jun 2018: demonstracije za dostojanstveno pravo na azil
Za angažovano i otvoreno društvo

16. juna će se preko 60 organizacija priključiti nadregionalnoj demonstraciji «Bez granica između nas». Sve pozivaju na to da se izjasnimo protiv rasizma i represivnih i ksenofobičnih tendencija, od međuljudskog, pa sve do internacionalnog nivoa!

Stari i novi ratovi i dalje pustoše nebrojene regione ovog svijeta, nasilje i siromaštvo tjeraju milione na bijeg. Granice se pomjeraju sve dalje, a Sredozemno more postaje masovna grobnica. U Švajcarskoj se bune protiv trgovine robovima u Libiji, a istovremeno se raduju zbog opadajućeg broja zahtijeva za azil.

Rastući pritisak na izbjeglice

Pritisak na ljude koji bježe raste. Savezni centri dodatno otežavaju vezu između civilnog stanovništva i azilanata, i mnogi završavaju u izolaciji. Provizorni status F hiljade drži u dugoročnom prekaritetu i spriječava njihov samostalan život u Švajcarskoj.

Rezolucija desnice «Za koherentno zakonodavstvo za ljude bez papira», koja je najavljena za ljetnje zasjedanje parlamenta, želi da ljudima bez papira ospori osnovna prava, kao što su pravo na zdravstveno osiguranje ili pravo na školu za djecu. U kantonima poput Cirihi i Ženeve se hitna pomoć sprovodi represivnim strategijama, kako bi se ljudi prisilili da se isele.

Švajcarska vraća u zemlje Evropske unije

Švajcarska u decembru slavi desetogodišnjicu usvajanja Dablinskog sporazuma, a ove decenije sprovela je 30 000 vraćanja izbjeglica u zemlje EU. Iako je jedna od najbogatijih zemalja na

svijetu, Švajcarska izbjeglice radije šalje u zemlje koje su ovim problemom već preopterećene. Smrću Mikea, čovjekom bez papira i članom kolektiva Jean Dutoit u Lozani, u rukama policije umrla je u martu peta ne bijela osoba u roku od 18 mjeseci. To je samo tužan vrh ledenog brijega.

Solidarité sans frontières

16. jun, 14h, stadion Schützenmatte, Bern. Više informacija na: www.sosf.ch.

Marilia Mendes

Aktivnosti za jednakost plata «Stop diskriminaciji platama»

Žene su ljute, i to je posljednjih godina itekako moglo da se primjeti. Od posljednje demonstracije za jednakost plata 2015, kada je 13 000 ljudi izašlo na ulice, na internetu se vodi debata sa heštegovima #SchweizerAufschrei, #metoo i #TimesUp. A prošlog marta je bio vrhunac: 15 000 ljudi je za Ženski marš izašlo na ulice. Žene su ljute: aktivno se angažuju, a uprkos tome se ništa ne dešava. Ignazio Cassis je izabran za predstavnika kantona Tesin u Saveznom vijeću i potpuno prihvaćen na toj funkciji, ali žene ostaju uskraćene i za predstavništvo, i za pravo na to. Žene su ljute jer je čak i odavno obavezno sprovođenje prava na jednaku platu za isti rad, koje je već 37 godina u Ustavu, krajem februara odbaceno od strane Saveta kantona Švajcarske. Ovu taktiku odugovlačenja žene više neće da tolerišu.

Jednakost plata. Tačka. Kraj.

Jer mi žene smo ljute zato što nas zaboravljaju i ignorišu, iako smo jedan od najjačih pokreta u ovoj zemlji. Zbog toga je 2018. godina godina jednakosti plata – godina žena: početak je bio 8. mart, Međunarodni dan žena, sa manifestacijama u celoj Švajcarskoj. Savet kantona Švajcarske

je glasno opomenut da naše težnje shvati ozbiljno i napiše obavezujuće zakone za poslodavce. Ubrzo nakon toga došao je 1. maj sa motom «Jednakost plata. Tačka. Kraj.» Jer nam više ne trebaju diskusije, već održavanje Ustavom propisane jednakosti plata.

Jednakost plata – sada! Svi na demonstraciju 22. septembra

14. juna, na Dan štrajka žena, bićemo prisutni u svim regionima sa borbenim akcijama. Naš aktivizam trajaće od rane zore do kasno uveče. Počinjemo malim aktivnostima ujutru, a završavamo većim aktivnostima za koje će biti potrebni svi aktivisti i aktivistkinje, kako bismo poslodavce i gospodu političare propisno pritisli. Vrhunac naše godine biće velika demonstracija za jednakost plata 22. septembra pod motom Enough (Dosta je bilo) – jer smo dovoljno dugo bile ljute i sada konačno treba da djelamo. Dakle, budi s nama 22. septembra kada ćemo reći: Dovoljno dugo smo čekale: Jednakost plata – sada!

Kathrin Ziltener & Virginia Köpfl

Zaustavimo diskriminaciju plata kod žena

Referendum protiv nadziranja osiguranika Stop nadziranju osiguranika

U martu je parlament donio novi Zakon o osiguranju, koji dozvoljava nadziranje socijalnih osiguranika/-ca u dosad nepoznatoj mjeri. Unija se bori protiv samovoljnih i predrasudnih mogućnosti nadziranja i podržava referendum protiv nadziranja osiguranika.

Novim zakonom zdravstvena osiguranja, AHV; IV i SU-VA dobijaju veća ovlašćenja od policije: od sada su video i zvučni zapisi u privatnosti, kao i GPS uređaji za praćenje i dronovi za špijuniranje osiguranika dozvoljeni.

Svi osiguranici pod opštom sumnjom

Ovim zakonom se stanovništvo stavlja pod opštu sumnju, a privatna sfera doživljava ozbiljnu povredu privatnosti. Međutim, tamo gdje bi se zapravo isplatilo pročačkati, parlament skreće pogled: već godinama desničarska većina sprječava svaki pokušaj da se efikasnije prate utajivači poreza, iako je poznato da time državna kasa gubi milijarde.

Politički puč osiguravajućih koncerna

Parlament se povukao pred masivnim lobiranjem osiguravajućih koncerna i pristao na zakon kojim se privatnim detektivima dozvoljava da bez sudske dozvole njuškaju po dnevnim sobama i balkonima. Unija na to kaže jasno NE!

Nedopustivo za pravnu državu

I upravni odbor Švajcarskog saveza sindikata (SGB) odlučio je da podrži već pokrenuti referendum protiv revizije Saveznog zakona o opštem dijelu prava na socijalno osiguranje (ATSG) i njime predviđene zakonske odredbe o posmatranju osiguranika.

Darinka Filipovic

Osobe ovisne od pomoći – izložene strogoj kontroli

intervju

Kathrin Ziltener

Izrabljivanje na praksi

Kao sekretar mladih, Kathrin Ziltener zastupa interese mladih u Uniji i van nje. Unijinom podmladku pripadaju svi članovi mladi od 30 godina, a posebno oni koji se stručno obrazuju.

Koji sve oblici prakse postoje?

Kao prvo mora da se napravi razlika između prakse i usputnog hospitovanja (posmatranja, učenja). Ovo drugo je tu da podrži izbor zanimanja i traje samo nekoliko dana. Pod praksom Unijin podmladak podrazumijeva vremenski ograničen posao sa obrazovnim karakterom i odgovarajućim ciljem.

Postoji tri različite vrste prakse: praksa pre stručnog obrazovanja, obavezna praksa za vrijeme ili prije stručnog obrazovanja/studija, kao i praksa nakon stručnog obrazovanja/studija. Prije svega prvu i treću kategoriju pogađa izrabljivanje.

Koja je svrha prakse i kako je ona zakonski regulisana?

Praksa naravno služi sticanju praktičnog iskustva u nekom zanimanju ili oblasti, dakle, ona je deo stručnog obrazovanja i i predstavlja dopunu teorijskog obrazovanja. Zbog toga su «obavezne prakse» manje rigorozne po pitanju održavanja okvira.

Prakse pre stručnog obrazovanja su drugačije. One od uvođenja EFZ licence više nisu predviđene. Predstavljaju napad na dualno obrazovanje, jer pokopavaju stručno obrazovanje. Praktikanti i praktikantkinje često se zapošljavaju kao jeftina radna snaga, djelimično sa nadom za mjesto za stručno obrazovanje.

Praktikanti i praktikantkinje koji praksu rade nakon stručnog obrazovanja ili studija ne mogu posle toga da pronađu stalno radno mjesto, jer nemaju dovoljno iskustva. Zbog toga se okreću praksama, koje često slijede jedna drugu.

Sa izuzetkom Zakona o radu ne postoji nikakva zaštita za praktikantkinje i praktikante. Zbog toga se Unijin podmladak zalaže za obavezujuće uslove stručnog obrazovanja praktikantkinja i praktikanata koji pripadaju ovoj posljednjoj kategoriji. Za prakse prije stručnog obrazovanja Unija zahtijeva zabranu, one su od uvođenja EFZ-a bespotrebne.

Mnoga preduzeća praktikantkinje i praktikante zapošljavaju kao jeftinu radnu snagu. Zašto politika ne reaguje?

Praktikantkinje i praktikante zapošljavaju kao jeftinu radnu snagu kako bi uštedjeli na kvalifikovanom osoblju, a politika ne reaguje. Poslodavci nisu obavezani da isplaćuju plate. Ne garantuje se čak ni da će biti obrazovanja. Mladi zaposleni su usmjereni na svoje radno mjesto i znajući da je to samo prolazna faza, ne organizuju se sindikalno.

Šta su Unijin podmladak i njihovi partneri preduzeli protiv toga i šta predstoji?

Unijin podmladak se trenutno angažuje zajedno sa Juso Schweiz i pokušava da javnim akcijama ukaže na tu problematiku. Prva akcija se već održala u Bernu: praktikantkinje i praktikanti jureni su kroz centar Berna bičevima, kao simbol za izrabljivanje. Zajedno sa učenicima i praktikantkinjama i praktikantima pokušavamo da skrenemo pažnju na ovu tematiku i jasno apelujemo na političare: regulisanje svih oblika praksi i ukidanje praksi pre stručnog obrazovanja!

Darinka Filipovic

Vi pitate – mi odgovaramo

Naknada za bolovanje: firma mi ne daje platu, šta mogu da učinim?

Radim već dvije godine u jednoj mesari. Prije tri mjeseca sam se razbolio. Kada ću ponovo moći da radim, još uvijek ne znam. Firma ima finansijskih problema. Otkako sam se razbolio, nisam dobijao platu. U mom radnom ugovoru stoji da je dogovorena naknada za bolovanje. Moj šef kaže da može da mi isplati platu tek kad osiguranje isplati njima, što ovo još nije uradilo. Jedan kolega mi je rekao da mogu od osiguranja da zahtijevam da isplate direktno meni. Da li je to tačno?

Regula Dick: Da. Vi prema osiguranju imate sopstveno pravo na naknadu za bolovanje. Možete da zahtijevate da se novac isplati direktno vama. Vaš poslodavac je inače obavezan da Vam da ime osiguranja. Obratite im se mejlom. Recite im da Vam poslodavac ne isplaćuje naknadu i zahtijevajte da novac prebace direktno na Vas. Uz mejl priložite nalaze od lekara i pošaljite ih i poslodavcu i osiguranju.

Work, 16. März 2018

Vrijeme: da li je takt od 15 minuta dozvoljen?

Od ponedjeljka do petka radim svaki dan od 8-14 sati u jednom kol-centru. Naš sat za radno vrijeme registruje vrijeme u taktu od 15 minuta. Ako zakasnim, npr. dođem u 08:01, naš sistem za vrijeme me kažnjava time što me upiše tek u 08:15. Ako radim 10 minuta duže, sistem mi izbriše vrijeme koje prelazi normalno radno vrijeme. Da li je to dozvoljeno?

Igor Zoric: Ne. Poslodavac mora da računa radno vrijeme onako kako jeste. Radno vrijeme je prema Zakonu o radu vrijeme u kom zaposleni mora da stoji na raspolaganju poslodavcu. Dakle, čim se prijavite, Vi ste na poslu. Kako bi nadležni mogli da kontrolišu da li se neka firma pridržava Zakona o radu, dužina radnog vremena mora egzaktno da se odriedi. Uz to moraju da se ustanove i dnevno i nedjeljno radno vrijeme, prekovremeno, kao i pauze od pola sata i više. Manipulacije radnim vremenom su zabranjene. Čak i kad se prekovremeni sati u radnom ugovoru paušalno utvrde sa dodatnim odmorom ili odgovarajuće višom osnovnom platom, moraju se tačno utvrditi.

Work, 13. April 2018

Usavršavanje: Šta mora da plati firma?

Naša firma je instalirala tri nove mašine u preduzeću. Kako bih mogao da radim na njima morao sam po odluci upravnika da idem na usavršavanje. Trajalo je cijeli radni dan. Zaposlen sam na 60%, i obično radim samo 4,8 sati dnevno. Moj pretpostavljeni hoće da mi isplati samo to vrijeme, iako je usavršavanje trajalo 8 sati. Uz to sam još 4 sata proveo u vozu, kako bih došao do mjesta seminarara i nazad. Ta 4 sata mi se takođe ne plaćaju. Smije li poslodavac da uradi to?

Igor Zoric: Ne, on to ne smije. Ako je poslodavac izričito naredio usavršavanje, ona sve vrijeme toga spada u radno vrijeme. Nezavisno od Vašeg obima posla, ukupno vrijeme usavršavanja kao i troškove koji tu spadaju, kao npr. karta za voz, njega ili svakako noćenje, mora da preuzme poslodavac. Ako je usavršavanje uz to van firme, treba da Vam se isplati još i putni troškovi do mjesta seminarara. Za usavršavanje se radili dodatnih 7,2 sata. Ako u ugovoru ne stoji drugačije, poslodavac mora da Vam isplati te prekovremene sate zajedno sa uobičajenim dodatkom od 25%. Ako želite i ako se firma slaže, možete ovo vrijeme da pretvorite i u odmor.

Work, 13. April 2018

Svjetsko prvenstvo u fudbalu u Rusiji: izgradnja stadiona Bolji uslovi rada zahvaljujući radu sindikata

Kada za nekoliko nedjelja ispred televizora budemo pratili fudbalske utakmice, ne smijemo da zaboravimo da su mnogi građevinski radnici, koji su izgradili te lijepe stadione, morali da rade u veoma lošim i nesigurnim uslovima. 21 je čak izgubio život pri izgradnji stadiona.

Loše uslove radnika koji grade fudbalske terene treba poboljšati

Od priprema svjetskog prvenstva u fudbalu u Južnoj Africi 2010, Internacionala građevinskih i drvnih sindikata (BHI) prisutna je sa svojim kampanjama kod radnika na stadionima. U Južnoj Africi su sindikati uspjeli da organizuju mnoge građevinske radnike i da se mnogobrojnim štrajkovima izbore za bolje plate i veću sigurnost na gradilištima.

Loši uslovi rada u Rusiji

I u Rusiji, u kojoj uskoro počinje Svjetsko prvenstvo 2018, BHI je bila prisutna. Na gradilištima je bilo mnogo nesreća. Samo u Sankt Peterburgu je pri gradnji stadiona poginulo 11 radnika! Takođe u Petersburgu, jedna grupa Severnokorejaca radila je u ropskim uslovima. Dalji problem u Rusiji predstavlja platni sistem, koji predviđa minimalac i bonuse. Sindikati su mogli da zaključe da su praktično svi migranti dobijali samo minimalac!

Napreci zahvaljujući kampanjama sindikata

Uprkos tome, sportske kampanje BHI-ja, u kojima je i Unija aktivno učestvovala, već su donijele mnoge i velike

napretke. Sva velika sportska dješavanja poput svjetskih i evropskih prvenstava i Olimpijade moraće ubuduće pri dodjeli da zasigurno utvrde da će prava čoveka i zaposlenih da se uzmu u obzir u zemljama organizatorima.

Posebno velike napretke postigli smo zahvaljujući našoj kampanji u Kataru, gdje će se održati Svjetsko prvenstvo u fudbalu 2022. Uslovi rada bili su jadni, stotine radnika je posljednjih godina umrlo na gradilištima u Kataru.

Bolji uslovi i zakoni o radu

Sada se situacija na FIFA-inim gradilištima u Kataru drastično poboljšala. A ono što posebno raduje je da se poboljšala i situacija za sve druge radnike i radnice. 30. aprila je ILO (Međunarodna radna organizacija) otvorila kancelariju u Kataru, a katarska vlada obavezala se da će se pridržavati međunarodnih radnih normi! Ovo je velika pobjeda međunarodnog solidarnog rada u kom Unija aktivno učestvuje već 10 godina.

Rita Schiavi